

Wybrane fragmenty kodeksu Dobre praktyki w szkołach wyższych, opracowanego przez Fundację Rektorów Polskich i uchwalonego przez Zgromadzenie Plenarne KRASP 26 kwietnia 2007 r.

1. Zasada służby publicznej. Zgodnie z najlepszymi tradycjami uniwersyteckimi, uczelnie są powołane do realizacji misji zgłębiania i szerzenia prawdy. Właściwie rozumiana kultura uczelni wymaga, aby misja ta nosiła znamiona działań *pro publico bono*. Świadoma swego doniosłego znaczenia społeczne uczelnie dokłada starań, by zarówno poprzez rzetelność prowadzonych badań, jak i poprzez kształcenie przyszłych elit kulturalnych i politycznych przyczynić się do pomnożenia dobra wspólnego kraju oraz umocnienia dojrzałej demokracji.

2. Zasada bezstronności w sprawach publicznych. Uczelnie cieszy się przywilejem darzonej autorytetem instytucji życia publicznego. Z działaniem uczelni wiąże się wielka odpowiedzialność społeczna. To wymaga, by uczestnicząc w życiu publicznym, a zwłaszcza zabierając głos w doniosłych społecznie sprawach, uczelnie kierowała się bezstronnością i obiektywizmem.

3. Zasada legalizmu. W swych działaniach uczelnie nie tylko przestrzegają prawa, do czego są zobowiązane w państwie prawnym, ale także kształtują wśród studentów i w całej społeczności akademickiej kulturę poszanowania prawa oraz bezstronnego stosowania zasad i procedur, określonych przez właściwe organy. Także ewentualne niezadowolenie z przyjętych w państwie regulacji prawnych dotyczących uczelni, manifestować należy w sposób zgodny z normami prawnymi.

4. Zasada autonomii i odpowiedzialności. Właściwa uczelni autonomia, której normy określa ustawa, obejmuje prawo do samodzielnego określania przez uczelnie własnej misji i wynikających z niej szczegółowych celów i zadań, a także wielu regulacji, określających sposoby działania uczelni. Korzystając ze swej autonomii uczelnie musi jednakże tak interpretować wynikające z niej uprawnienia, by we właściwy sobie sposób, w najlepszym stylu, a zarazem efektywnie działać w społeczeństwie na rzecz odpowiedzialności za dobro wspólne.

9. Zasada poszanowania godności i tolerancji. Mając na uwadze godność i dobre imię wszystkich członków społeczności akademickiej, uczelnie kierują się zasadami zaufania, poszanowania i tolerancji dla wszelkich dopuszczonych prawem poglądów, postaw i stylów życia. Przestrzegane jest prawo do prywatności, zaś spory rozstrzygane są w drodze debaty pomiędzy stronami, które darzą się szacunkiem i uznają swoje prawa.

16. Troska o właściwe miejsce uczelni w życiu publicznym. Mając na uwadze społeczną rangę uczelni, a zarazem właściwą jej apolityczność, rektor z jednej strony zachęca do wrażliwości społecznej pracowników i studentów uczelni, a nawet do aktywnego udziału w życiu publicznym, z drugiej jednak, przestrzegając zasady bezstronności i neutralności politycznej uczelni, chroni ją przed wykorzystaniem jej do celów politycznych. Wystąpienia polityków oraz debaty polityczne są na terenie uczelni dopuszczalne tylko wtedy, gdy zachowują charakter akademicki (wykłady, seminaria, sesje naukowe, spotkania). W szczególności należy unikać szerzenia wszelkich form ksenofobii, narzucania ideologii politycznych czy fundamentalizmu religijnego oraz postaw fanatycznych, wykluczających dyskusję. Rektor może wyrazić zgodę na odbywanie na terenie uczelni zebrań o charakterze politycznym, pod warunkiem wszakże, iż korzystanie z pomieszczeń będzie następowało na ogólnych zasadach i nie będzie wiązało uczelnie z żadną polityczną opcją. Rektor dokłada starań, aby nie eksponowano poglądów politycznych w czasie zajęć dydaktycznych i nie

pozwała na umieszczanie na terenie uczelni haseł lub plakatów o podobnym charakterze, chroni też symbole uczelniane przed takim ich użyciem.

Komunikat Prezydium KRASP z dnia 21 marca 2013 r.

Oświadczenie Prezydium Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich w sprawie przypadków zakłócania swobody dyskusji w uczelniach akademickich

Pełna wersja kodeksu Dobre praktyki w szkołach wyższych, opracowanego przez Fundację Rektorów Polskich i uchwalonego przez Zgromadzenie Plenarne KRASP 26 kwietnia 2007 r.

Przykładowe zasady organizacji spotkań na terenie uczelni

„Wielka Karta Uniwersytetów” stanowi, że odrzucając nietolerancję i będąc stale otwartym na dialog, Uniwersytet jest naturalnym miejscem, gdzie powinny spotykać się, a także ścierać poglądy w najtrudniejszych nawet sprawach, także tych społecznie doniosłych, w oparciu o akademickie zwyczaje i normy. Wśród wielu zasad przypomnianych w Kodeksie „Dobre praktyki w szkołach wyższych” oraz odnotowanych w Misjach oraz Statutach uczelni, warto zwrócić szczególną uwagę na następujące:

1. Debaty i spotkania powinny cechować się chęcią pogłębienia wiedzy i poszerzenia horyzontów oraz powinny być prowadzone zgodnie ze standardami akademickimi. Głównym wyznacznikiem dyskursu akademickiego jest zasada poszanowania godności i tolerancji dla wszystkich dopuszczonych prawem poglądów, postaw i stylów życia.
2. Każde zebranie, debatę, wykład, spotkanie itd. organizowane w uczelni koordynuje osoba, wyznaczona przez organizatorów, która jest odpowiedzialna za przebieg spotkania, utrzymanie porządku, przestrzeganie powyższych zasad dyskursu akademickiego oraz przepisów prawa. W przypadku ich naruszenia, koordynator zobowiązany jest do zareagowania, w tym, jeśli będzie taka konieczność, do przerwania spotkania.
3. W przypadku pojawiających wątpliwości czy konferencja ma charakter naukowy czy polityczny organizatorzy zobowiązani są do przedstawienia tytułów referatów i sylwetek naukowych prelegentów władzom uczelni. Prelegenci powinni wypowiadać się w zakresie swoich kompetencji naukowych.

4. Debaty polityczne czy wystąpienia polityków są możliwe na terenie uczelnie, jeśli zachowują akademicki charakter – nie szerzą ksenofobii, postaw fanatycznych, nie narzucają ideologii politycznych czy fundamentalizmu religijnego.
5. Rektor może wyrazić zgodę na odbywanie spotkań o charakterze politycznym na uczelni po godzinach zajęć dydaktycznych. Korzystanie z infrastruktury uczelnianej będzie następowało wtedy na ogólnych, komercyjnych, zasadach i nie wiąże uczelni z żadną polityczną opcją.
6. Działalność organizacji studenckich i doktoranckich na terenie uczelni odbywa się zgodnie z zasadami zawartymi w Misji uczelni oraz z przepisami Statutu, a każda organizacja zobowiązana jest do przestrzegania zasad ujętych w ślubowaniu studenckim i doktoranckim.
7. Organizacje działające na terenie uczelni mogą zapraszać osoby z zewnątrz w swoim imieniu. Zaproszenia w imieniu uczelni wystosowuje rektor. Gabinet Rektora powinien zostać każdorazowo poinformowany o zapraszaniu na uczelnię osób pełniących ważne funkcje publiczne.
8. Do czasu otrzymania zgody na wykorzystanie pomieszczeń lub terenu uczelni należy powstrzymać się od zapraszania gości i upubliczniania informacji o wydarzeniu. W pierwszej kolejności poinformować należy o przedsięwzięciu biuro prasowe uczelni oraz rzecznika prasowego.
9. Organizacja przedsięwzięć wymagających dodatkowej pracy personelu uczelni (np. praca po godzinach, zapewnienie bezpieczeństwa, sprzątanie) powinna mieć miejsce po ustaleniu sposobu pokrycia kosztów oraz uzyskaniu zgody właściwych służb uczelni na podjęcie się tych obowiązków.
10. Sale, pomieszczenia i infrastruktura uczelni udostępniane są organizacjom studenckim i doktoranckim na zasadach szczególnych. Nie jest dopuszczalne dalsze udostępnianie tych zasobów podmiotom zewnętrznym, w szczególności komercyjnym, w sposób umożliwiający ominięcie przez nie obowiązujących wymagań, warunków lub trybu udostępnienia.